

Es Pratet, una escola en construcció...

Rosa Thomàs Mulet

RESUM

A l'inici, l'equip de mestres que posàrem en marxa l'escola Es Pratet, teníem un doble repte: dur a terme un projecte educatiu de qualitat i lluitar per les infraestructures d'una escola nova.

Ara, tres cursos més tard, podem afirmar que ho hem aconseguit. Per una banda, en el procés d'escolarització, 55 famílies varen sol·licitar plaça a la nostra escola i, per l'altra, el dia 29 de juny el Govern va aprovar el finançament per al nou centre.

Ha suposat un repte professional ple d'il·lusions i d'angoixes, però el treball en equip, la complicitat de les mestres que cada curs s'hi han anat incorporant i la implicació de les famílies l'han fet possible.

A Es Pratet, malgrat les mancances d'infraestructura i de recursos, s'ha demostrat que és possible dur a terme un bon projecte educatiu.

RESUMEN

En los inicios, el equipo de maestros que pusimos en marcha la escuela Es Pratet nos planteamos un doble reto: llevar a cabo un proyecto educativo de calidad y luchar por las infraestructuras de una nueva escuela. Ahora, tres cursos más tarde, podemos afirmar que lo hemos conseguido. Por una parte, en el proceso de escolarización 55 familias solicitaron plaza en nuestra escuela y, por otra, el día 29 de junio el Gobierno balear aprobó la financiación del nuevo centro.

Ha implicado un reto profesional lleno de ilusiones y de preocupaciones, pero el trabajo en equipo, la complicitad de las maestras que cada curso se han ido incorporando y la implicación de las familias lo han hecho posible.

En Es Pratet, pese a la carencia de infraestructura y de recursos, se ha demostrado que es posible llevar a cabo un buen proyecto educativo.

*«Tot està per fer, tot és possible»
Miquel Martí i Pol*

I. UNA MICA D'HISTÒRIA

Es Pratet és un centre de nova creació que va sorgir el maig de 2009 com a resultat de l'excés de demanda de places d'escolarització d'infants del nivell de tres anys al municipi d'Eivissa.

L'inici no va ser fàcil ni per les famílies ni per l'equip de mestres:

Per les famílies era una situació inesperada i complexa, perquè no era el centre que havien escollit en el procés d'escolarització dels seus fills i filles i pel tipus d'estructura escolar que se'ls ofería, una escola d'aules prefabricades.

Per les mestres, la proposta d'iniciar un projecte d'escola va ser molt precipitada i inesperada.

Iniciar un projecte educatiu en un centre de nova creació és un repte professional i, en les condicions en què el vàrem engegar les tres persones que constituïm l'equip directiu, va representar un gran repte ple d'il·lusions, però també d'angoixes i dificultats, ja que es va haver de combinar amb les nostres tasques docents als centres de destinació i vàrem haver de conèixer i aprendre les tasques relatives a la posada en funcionament d'un nou centre.

Una de les tasques més difícils va ser aconseguir fer participis les famílies d'aquest nou projecte; pensem que hi hem aconseguit implicar tota la comunitat educativa.

La feina que va fer l'equip de mestres amb professionalitat i il·lusió féu possible engegar un projecte educatiu de qualitat, encara que periòdicament fos notícia a la premsa.



23 de juny de 2009



19 de juny de 2010

Posar en marxa un centre de nova construcció en les condicions de l'estructura prefabricada ha estat un repte que hem anat desenvolupant paral·lelament al nostre projecte pedagògic.

Des de l'inici ha estat un aspecte que l'equip de mestres ha tingut molt clar; les condicions de la infraestructura no havien, ni han de ser, una dificultat per desenvolupar el projecte educatiu de l'escola que volem. I això és el que també expliquem a les famílies que es van incorporant a la nostra escola.



També des de l'inici, els infants han estat participants d'aquest procés, ja que, quan hi varen començar les classes els primers 50 alumnes, encara hi havia moltes mancances.



Un dels primers grans reptes també va ser fer de l'escola un lloc habitable, acollidor i on tots i totes ens trobéssim bé, en una estructura llarga i tubular, amb els diferents espais a cada costat del passadís, amb les parets grises d'alumini. Com i què podíem fer amb aquell passadís?

La documentació pedagògica que parla per les nostres parets és una de les estratègies que ho fan possible.

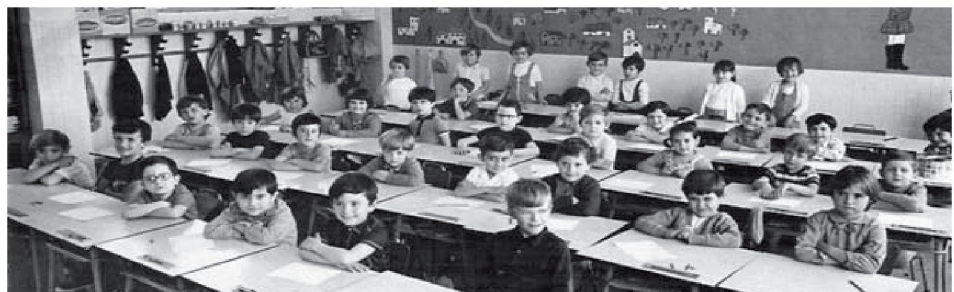
2. PROJECTE EDUCATIU, LA NOSTRA PROPOSTA PEDAGÒGICA

Conscients de les dificultats que suposava començar un projecte pedagògic en aquestes condicions, ens proposàrem engegar un projecte molt acurat, planificat i fidel a les nostres intencions educatives.

«Tots i cadascun de nosaltres portem una determinada imatge d'infància i, per tant, una pròpia teoria educativa.»

Carla Rinaldi, pedagoga de les escoles de Reggio Emilia, al nord d'Itàlia

Quina escola volem?



Si reflexionem sobre l'educació que cada un de nosaltres hem rebut o sobre els nostres records de l'escola on vàrem anar, cada un de nosaltres té una idea diferent de l'educació. A quins valors cal donar importància?, com els gestionarem?, i com planificarem el que volem fer?

Els eixos del nostre projecte sorgeixen de la imatge d'infant que tenim.



Un infant competent, curiós, actiu, ple de potencialitats



Un infant que és l'eix de tot el procés d'aprenentatge

VOLEM UNA ESCOLA...

Acollidora i amable, una escola on els infants siguin feliços aprenent i totes les persones se sentin reconegudes, valorades i acollides.

On la comunicació i l'expressió de les emocions tinguin valor, una escola on les relacions entre les persones siguin importants. Per tant, es promouran línies d'acció que permetin les interaccions entre els diferents alumnes i adults. Si les relacions entre les persones són importants, no podem oblidar les famílies. Des de l'inici durem a terme línies d'actuació per implicar les famílies en el procés educatiu i en la vida de l'escola.

Una escola que atengui la diversitat de l'alumnat des de la inclusió educativa. Conscients de la diversitat dels nostres alumnes, vetllarem per la no-discriminació per raons de sexe, llengua, cultura o religió.

Una escola que pretén formar persones amb idees, valors i amb sentit crític, per conèixer i comprendre el món en què vivim. Conscients del món tan canviant en el qual vivim, és important vetllar per la formació integral dels nostres alumnes com a futurs ciutadans d'una societat plural i diversa.

Una escola innovadora, en què la innovació educativa, la recerca i la formació del professorat sigui constant, en què es promogui la formació del professorat i s'impulsin moments de reflexió i anàlisi per compartir les actuacions pedagògiques del nostre projecte educatiu.

Una escola on els infants es puguin comunicar i expressar en tots els seus llenguatges, donant valor a la comunicació i als llenguatges artístics com a element fonamental en la formació de les persones.

Volem una escola vinculada al barri, com a part de la comunitat en la qual es troba. Ens plantejarem una sèrie d'actuacions d'obertura de l'escola a la comunitat.

Què pretenem a la nostra escola?

Formar ciutadans competents per viure en la societat del segle XXI.

Com ho fem?

«Creant contextos que permetin desenvolupar processos d'aprenentatge significatius, rics, amb sentit, de valor per comprendre el món on vivim», com deia Carlos Gallego, formador i professor de la Universitat Blanquerna de Barcelona.

El nostre projecte educatiu es va formant a partir del treball de cada una d'aquestes propostes i de les interconnexions que es van establint, com una espiral que creix i es va nodrint.

Cal una planificació molt acurada amb un treball d'equip en què es reflexiona, s'analitza i es comparteix el que es vol fer i el que es vol aconseguir amb els alumnes, a l'escola, per anar-ho concretant i definint.



3. ORGANITZACIÓ SOCIAL DEL CENTRE

Les persones

Actualment al centre hi ha sis unitats d'educació infantil i a cada grup hi ha 25 infants de la mateixa edat.

En obrir l'escola, l'any 2009, compartírem diverses propostes organitzatives, però vàrem coincidir en el valor del grup de referència i de la mestra-tutora per a la creació dels vincles i del teixit de relacions afectives que es van creant. Per tant, aplicàrem l'opció dels grups d'infants de la mateixa edat, però, com que volíem ser una comunitat en què el fet d'aprendre uns dels altres també tingués valor, ens proposàrem organitzar els tallers de l'escola, en què els infants de les diferents edats s'interrelacionessin i aprenguessin junts i en què totes les mestres els acompanyessin en aquest procés d'aprenentatge.

Actualment la nostra comunitat educativa està formada per 150 infants d'entre tres i cinc anys, les seves famílies, un equip de nou mestres i una mestra especialitzada en pedagogia terapèutica dos dies a la setmana.

No ens podem oblidar de les monitores del moment de l'acollida al matí, de les del moment del menjador, del personal de neteja i del bidell.

Tots i cadascun de nosaltres som part important de la nostra escola. Tenir clar aquest aspecte implica un treball de coordinació, de compartir mirades, de planificar conjuntament, perquè volem que els valors de l'escola estiguin presents en els diferents moments i amb les diferents persones que en formem part.

«Fer una escola amable (treballadora, creativa, agradable, documentable i comunicable, lloc de recerca, aprenentatge, reconeixement i reflexió) on es trobin bé infants, mestres i famílies, és el nostre objectiu.»
Loris Malaguzzi

L'espai i el temps

«L'organització d'espais i temps en una institució educativa obliga a revisar quina és la seva proposta pedagògica i quines les seves intencions educatives.»

»Planificar el temps, els espais i les activitats implica recordar i revisar la concepció d'infància que té el centre i els coneixements i valors que els equips posen en comú.»

Capítol «El temps a l'educació infantil», redactat per Sílvia Morón al llibre L'educació infantil de 0 a 6 anys. Temes d'Infància. Rosa Sensat

Les aules també són espais dissenyats per afavorir aquest aspecte. Els diferents moments de la jornada i el treball per racons hi permeten aprendre a conviure i anar desenvolupant les diferents capacitats i competències dels nostres alumnes.

«L'organització per racons, estesa a totes les aules d'educació infantil, sorgeix d'atendre les necessitats que manifesten els nens d'aquestes edats (joc, moviment, socialització, comunicació, autonomia, experimentació, descans, creació, etc.), i no solament representa una organització espacial determinada, sinó també tota una "filosofia educativa".»

Dissenyar un ambient per a la infància: espais, infants i relacions. Ángeles Medina

Els espais de les aules i de l'escola tenen un valor educatiu ja que influeixen en diferents aspectes dels processos d'aprenentatge de l'infant.

Darrere l'organització i el disseny dels contextos educatius hi ha d'haver una fonamentació, un perquè, cal que estiguin ben estructurats.

L'organització de l'espai i del temps de la nostra escola respon als nostres valors i a la imatge d'infant que tenim. El valor dels espais i el temps ha de ser coherent amb els valors de l'escola que volem.

El valor del temps

A la nostra escola el temps va molt lligat al fet social, al sentit de la vida del grup: temps per a tot, temps per a tots.

Necessitem establir vincles entre el que va passant, per narrar la nostra història, per comprendre les coses que van succeint, per orientar-nos en el pas del temps.

Planifiquem amb valor els diferents moments de la jornada:

El temps de l'arribada, el temps de la conversa, el temps per planificar, per decidir, per proposar, el temps dels racons, el temps del joc, el temps per comunicar i compartir el que hem après, el temps dels hàbits, el temps del menjar, el temps del descans, el temps dels tallers, el temps del teatre, el temps de la recollida, el temps de la sortida, el temps per compartir amb les famílies, el temps per als petits projectes i establir vincles i connexions entre el nostre món familiar i el de l'escola i anar enfortint els nostres vincles emocionals i afectius perquè tothom es pugui sentir reconegut i valorat.

Però parlar del temps a la nostra escola és parlar del temps de la infància, del temps dels nostres alumnes. És parlar de les seves necessitats, que són diferents en cada etapa, però en totes cal respectar els ritmes i temps personals de cada un. Cada alumne és diferent i cada un necessita el seu temps d'aprenentatge.

4. GESTIÓ DE LA VIDA DE L'AULA

La gestió de la vida de les aules, permet que els infants s'organitzin amb naturalitat i és el que fa possible que es narrin diferents històries de relacions, de joc, d'aprenentatges.

És en les situacions quotidianes de les aules que els infants planifiquen, s'organitzen, experimenten, van descobrint diferents estratègies d'aprenentatge, es plantegen diferents tipus de preguntes, hipòtesis... I això permet que, de manera natural, vagin desenvolupant el seu pensament científic.



«Les capacitats de mirar, tocar, comprovar i comunicar s'estan desenvolupant i són les eines ideals per adquirir processos mentals fonamentals: observar, identificar, classificar, fer hipòtesis, experimentar i, finalment, comunicar.»

*»Aquests processos són la base del coneixement científic i, per tant, de l'aprenentatge significatiu.»
Material sensorial. Manipulació i experimentació. B.Vila i C. Cardo. Ed. Graó*

Amb els racons, els tallers i els projectes volem donar resposta als valors que ens plantegem en el nostre projecte educatiu; respondre a les necessitats dels nostres alumnes de cada etapa educativa, atendre els diferents ritmes d'aprenentatge i desenvolupar els diferents llenguatges, així com la seva creativitat. I, com ja hem dit anteriorment, creem contextos reals, de valor, en què sigui possible aprendre dels altres i amb els altres.

5. ELS RACONS

Les nostres aules estan organitzades per racons, com a estratègia pedagògica que respon a l'exigència d'integrar les activitats d'aprenentatge en les necessitats bàsiques dels nostres alumnes.

Amb el treball per racons es permet desenvolupar l'autonomia, la presa de decisions, la iniciativa personal i el pensament creatiu...



...el treball individual, les interaccions i respectar els diferents ritmes d'aprenentatge.



També, aprendre a través del joc, l'observació, la descoberta, l'experimentació,...



...prendre consciència de manera individual i col·lectiva, a través de la conversa.

6. ELS TALLERS

En l'àmbit de l'escola hem dissenyat diferents tallers en funció dels nostres espais i recursos. Aquesta estratègia organitzativa, cada curs escolar, és adaptada i revisada en funció del nombre total d'alumnes i dels recursos personals de què disposem.

Els tallers permeten les interaccions entre els infants dels diferents grups i de les diferents edats i que puguin expressar-se i comunicar-se en els diferents llenguatges: artístic, corporal, oral, escrit,

matemàtic, musical..., i puguin desenvolupar la creativitat.



TALLER DE CUINA



TALLER DE L'ART



TALLER DE CONTES



TALLER DE L'HORT



TALLER DE LES CONSTRUCCIONS

7. ELS PROJECTES

La nostra gestió de l'espai i del temps afavoreix el fet que a les nostres aules es generin situacions comunicatives, que es puguin compartir idees i crear xarxes dels coneixements que van sorgint.

A partir de la curiositat, de les preguntes que van generant, de les accions que van fent, els infants van desenvolupant el pensament científic.

El grup-aula, la nostra actitud d'escolta activa, el fet de fer preguntes provocadores per anar més enllà de la simple descripció... generen processos de recerca.

La necessitat d'obrir camins d'una investigació ens porta a conèixer i comprendre el món on vivim, i els diferents llenguatges i les diferents cultures presents a la nostra escola ens ajuden a interpretar-lo.

8. LA RELACIÓ AMB L'ENTORN

Es Pratet és una escola que es troba al barri de Can Misses, als afores de la ciutat d'Eivissa, envoltada per un pàrquing i una carretera de circumval·lació.



Un dels valors de l'escola que volem fomentar és la interacció amb l'entorn proper i llunyà, ja que és el que permet fer noves descobertes i conèixer i comprendre el nostre món.

Planifiquem diferents activitats, com ara passejades per l'entorn proper, sortides per anar a comprar algun ingredient per fer una recepta, anar a una exposició, a un concert, al teatre o a observar els canvis de la natura segons l'estació de l'any.

Les visites a les cases dels amics permeten teixir més els vincles i les relacions entre els diferents membres del grup-classe.



9. LA FAMÍLIA

El treball amb les famílies és un altre aspecte important del projecte educatiu de l'escola.

Tots junts fem l'escola. Les circumstàncies inicials varen fer que tots prenguéssim consciència del valor del treball conjunt, tant per la recerca de mobiliari i materials com per la col·laboració en les activitats i celebracions.

Agost 2009. Una de les primeres reunions en què ens presenten els primers plànols de les aules prefabricades. Him som presents mestres, pares, regidors de l'Ajuntament, personal de serveis

Donem un gran valor al primer contacte amb les famílies, tant en el moment de la jornada de portes obertes, com en les entrevistes i les reunions de grup d'aula.

És important establir criteris comuns d'actuació, oferir-los models d'intervenció i de relació amb els infants, ajudar-los a conèixer la funció educativa de l'escola.

Planifiquem un pla d'acollida molt acurat per als alumnes i les seves famílies quan començam l'escola.

La nostra relació amb les famílies va més enllà de la simple participació en activitats lúdiques; planifiquem accions des de diferents àmbits:

Àmbits de col·laboració:

- Els tallers, les activitats de les aules, les sortides, la col·laboració del projecte de l'escola i l'organització de les activitats extraescolars.
- Les comissions de seguiment de les infraestructures, que es reuneixen amb els membres de les diferents administracions, amb la regidora d'Educació de l'Ajuntament, amb el conseller d'Educació, Cultura i Universitats, amb la delegada territorial d'Educació i amb el gerent de l'IBISEC.
- De manera formal, a través de la seva representació en el Consell Escolar i en l'APIMA.

Àmbit de comunicació:

- Els moments d'entrada i sortida a les aules, les entrevistes, tutories, reunions d'aula, a través dels taulers de comunicació de les entrades de les classes i col·laborant amb el full informatiu de l'APIMA.

Àmbit formatiu:

- Organització de xerrades amb especialistes per reflexionar sobre la importància de les relacions família-escola i de la seva tasca educativa, per afavorir una coherència i uns criteris educatius.
- El curs Escola de Pares va tenir molta demanda, de manera que es varen haver d'organitzar tres grups de pares i mares en tres horaris diferents.
- Classes de català per als pares i mares per tal d'afavorir l'ús i el coneixement de la llengua catalana, llengua de comunicació, de relació i d'aprenentatge de la nostra escola.

Àmbit lúdic i festiu:

- Organització de festes i celebracions respectant les idees clau del nostre projecte i sempre dins d'un àmbit de col·laboració per fomentar les relacions entre els membres de la comunitat educativa.



Pares fent una representació teatral en la festa de l'estiu 2010



Actuació de ball espanyol d'una mare en la festa de l'estiu 2011



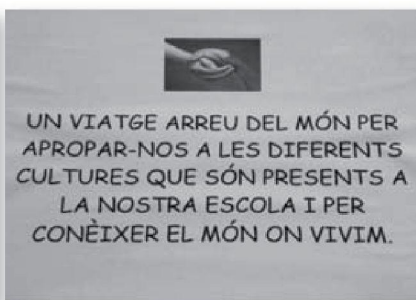
Col·laboració musical d'un pare en la Festa de la Primavera 2009



10. LA DOCUMENTACIÓ PEDAGÒGICA

Des de l'inici, un dels primers reptes que hem tingut és com fer de l'escola un lloc acollidor. Per això començarem a fer la documentació que penja per les nostres parets tenint cura dels materials i dels formats. Volem donar visibilitat dels processos d'aprenentatge dels nostres alumnes i volem que les famílies els puguin compartir i que coneguin la nostra proposta pedagògica.

És per això que a les entrades de les aules tenim unes tauletes on els infants poden exposar una petita mostra d'allò que han fet en algun racó o taller.



El passadís és el lloc de documentació del procés d'alguns projectes, d'alguna activitat puntual, d'alguna instal·lació i on també cada curs escolar fem una exposició d'alguns temes concrets.

Som una escola nova que va fent camí



“Aquest document, és el resultat d'un treball en equip de les mestres del claustre de l'escola i hem d'agrair l'acompanyament de les assessores d'infantil i primària del centre de professorat d'Eivissa”